

Εθνική Αρχή
Ανώτατης Εκπαίδευσης
Hellenic Authority
for Higher Education

ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΝΕΩΝ ΠΠΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Ιούλιος 2021

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Στρατηγικός προγραμματισμός, σκοπιμότητα και βιωσιμότητα της Ακαδημαϊκής μονάδας	2
2. Πολιτική Ποιότητας του ιδρύματος και της ακαδημαϊκής μονάδας.....	5
3. Σχεδιασμός, έγκριση και παρακολούθηση της ποιότητας των νέων ΠΠΣ	6
4. Φοιτητοκεντρική μάθηση στη διδασκαλία και αξιολόγηση των φοιτητών	7
5. Εισαγωγή, φοίτηση, αναγνώριση ακαδημαϊκών προσόντων και απονομή τίτλων πτυχίου και βεβαιώσεων δεξιοτήτων των νέων ΠΠΣ.....	8
6. Διασφάλιση της επάρκειας και της υψηλής ποιότητας διδακτικού προσωπικού των νέων ΠΠΣ	9
7. Μαθησιακοί πόροι και υπηρεσίες φοιτητικής στήριξης των νέων ΠΠΣ	10
8. Συλλογή, ανάλυση και χρήση πληροφοριών για την οργάνωση και λειτουργία των νέων ΠΠΣ	11
9. Δημόσια Πληροφόρηση για τα Νέα ΠΠΣ.....	12
10. Περιοδική εσωτερική αξιολόγηση των νέων ΠΠΣ	13
11. Περιοδική εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση των νέων ΠΠΣ.....	14
12. Παρακολούθηση της μετάβασης από προηγούμενα ΠΠΣ στα νέα.	15

1. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ, ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Τα Ιδρύματα θα πρέπει να έχουν συντάξει κατάλληλη στρατηγική για την ίδρυση και λειτουργία νέων ακαδημαϊκών μονάδων και την παροχή νέων Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών. Η στρατηγική θα πρέπει να τεκμηριώνεται με ειδικές μελέτες σκοπιμότητας και βιωσιμότητας.

Ειδικότερα

Με απόφαση/εις Συγκλήτου, τα Ιδρύματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν στη στρατηγική τους τα θέματα της ακαδημαϊκής τους συγκρότησης σε ακαδημαϊκές μονάδες και προγράμματα σπουδών, τα οποία υποστηρίζουν την φυσιογνωμία, το όραμα, την αποστολή και τη στρατηγική στόχευση του Ιδρύματος με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα. Στη στρατηγική του Ιδρύματος θα πρέπει να προβλέπονται τα ενδεχόμενα οφέλη, αδυναμίες, ευκαιρίες ή κίνδυνοι από την λειτουργία νέων ακαδημαϊκών μονάδων και προγραμμάτων σπουδών και να προγραμματίζονται όλες οι απαραίτητες ενέργειες για την επίτευξη των στόχων τους.

Η στρατηγική της ακαδημαϊκής τους συγκρότησης θα πρέπει να τεκμηριώνεται με ειδικές μελέτες σκοπιμότητας και βιωσιμότητας ιδίως για νέες ακαδημαϊκές μονάδες και νέα προγράμματα σπουδών.

Ειδικότερα η μελέτη σκοπιμότητας των νέων Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών θα πρέπει να συνοδεύεται από επιχειρησιακό σχέδιο τετραετίας για την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών τους σε υποδομές, υπηρεσίες, ανθρώπινο δυναμικό, διαδικασίες, χρηματικούς πόρους και συστήματα διαχείρισής τους.

Κατά την αξιολόγηση του Α.Ε.Ι. και των επιμέρους ακαδημαϊκών τους μονάδων ως προς την εκπλήρωση των κριτηρίων οργάνωσης προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου σπουδών, εξετάζονται ειδικότερα:

α. Η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και η αποστολή της ακαδημαϊκής μονάδας

Θα πρέπει να προσδιορίζονται η φυσιογνωμία και η αποστολή του Τμήματος. Το επιστημονικό πεδίο του Τμήματος θα πρέπει να εντάσσεται στα καθιερωμένα διεθνώς επιστημονικά πεδία της Ανώτατης Εκπαίδευσης, όπως αυτά προσδιορίζονται από την διεθνή κατηγοριοποίηση των επιστημονικών πεδίων στην εκπαίδευση της UNESCO (ISCED 2013).

β. Η στρατηγική του Ιδρύματος για την ακαδημαϊκή του ανάπτυξη

Θα πρέπει να εκτίθεται η στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης για τη λειτουργία του Τμήματος και του νέου προγράμματος σπουδών. Η στρατηγική αυτή θα πρέπει να προκύπτει από τη διερεύνηση των παραγόντων που επηρεάζουν τις σπουδές και την έρευνα στο επιστημονικό πεδίο, την διερεύνηση των θεσμικών, οικονομικών, αναπτυξιακών, κοινωνικών παραμέτρων που λειτουργούν στο εξωτερικό περιβάλλον του Ιδρύματος, καθώς και τις δυνατότητες, ικανότητες, που λειτουργούν στο εσωτερικό του περιβάλλον (SWOT Analysis, ισχυρά σημεία, αδυναμίες, ευκαιρίες, κίνδυνοι). Από την ανάλυση αυτή θα πρέπει να προκύπτουν οι λόγοι επιλογής του επιστημονικού πεδίου του νέου Τμήματος.

γ. Η θεμελίωση της σκοπιμότητας λειτουργίας του Τμήματος και του προγράμματος σπουδών

Η σκοπιμότητα της λειτουργίας του νέου τμήματος θα πρέπει να αιτιολογείται:

- με βάση τις ανάγκες της Οικονομίας, εθνικής και περιφερειακής (οικονομικοί κλάδοι, απασχόληση, προσφορά-ζήτηση, προσδοκώμενα ακαδημαϊκά και επαγγελματικά προσόντα).

- με βάση τη σύγκριση με άλλα εθνικά και διεθνή προγράμματα σπουδών στο ίδιο επιστημονικό πεδίο·
- με βάση τις εξελίξεις της επιστήμης (state-of-the-art)
- με βάση τον υφιστάμενο ακαδημαϊκό χάρτη. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να εξηγείται σε τι διαφοροποιείται το προτεινόμενο από τα υφιστάμενα Τμήματα και πώς επηρεάζεται από τη σημερινή κατάσταση του ακαδημαϊκού χάρτη στο εν λόγω επιστημονικό πεδίο.

δ. Η θεμελίωση της βιωσιμότητας του νέου Τμήματος

Θα πρέπει να αναφέρονται οι υποδομές, το ανθρώπινο δυναμικό, οι δυνατότητες χρηματοδότησης, οι υπηρεσίες και οι διαθέσιμοι πόροι:

- σε εκπαιδευτικές και ερευνητικές υποδομές (κτίρια, αίθουσες, εργαστήρια, εξοπλισμός, κ.λπ.)
- σε προσωπικό (υφιστάμενο και νέο, ανά κατηγορία, ειδικότητα, βαθμίδα και εργαστήριο). Ειδικά για το ακαδημαϊκό προσωπικό, θα πρέπει να μνημονεύονται με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα η πλήρωση των απαραίτητων θέσεων ΔΕΠ και η δέσμευση της Σχολής και του Ιδρύματος για την παραχώρησή τους σε βάθος πενταετίας, ώστε να καλύπτεται πλήρως τουλάχιστον όλο το εκάστοτε προκαθορισμένο βασικό πρόγραμμα διδασκαλίας
- σε χρηματοδότηση (δυνατότητα χρηματοδότησης από δημόσιους και μη πόρους)
- σε υπηρεσίες (κεντρικές, Τμήματος/ φοιτητικής στήριξης, ψηφιακές, διοικητικές, κ.λπ.).

ε. Η διάρθρωση των σπουδών

Θα πρέπει να παρουσιάζεται συνοπτικά η διάρθρωση των σπουδών, και συγκεκριμένα:

- **Η οργάνωση των σπουδών:** Τα μαθήματα και οι κατηγορίες στις οποίες υπάγονται. Η κατανομή τους σε εξάμηνα. Η αντιστοιχία τους με το European Credit Transfer System (ECTS)
- **Μαθησιακή διαδικασία:** Θα πρέπει να εξηγείται πώς διασφαλίζεται η φοιτητο-κεντρική προσέγγιση (τρόποι διδασκαλίας και αξιολόγησης των φοιτητών πέραν των παραδοσιακών μεθόδων)
- **Μαθησιακά αποτελέσματα:** Θα πρέπει να αναφέρονται οι γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες που αποκτούν οι απόφοιτοι και τα απονεμόμενα επαγγελματικά δικαιώματα.

στ. Ο αριθμός των εισακτέων

- Θα πρέπει να παρουσιάζεται ο αριθμός εισακτέων κατά τα έτη λειτουργίας και η πρόβλεψή του σε βάθος πενταετίας.
- Θα πρέπει να αναφέρονται τυχόν αντίστοιχα Τμήματα σε άλλα ΑΕΙ με δικαίωμα μετεγγραφής από/προς το προτεινόμενο Τμήμα.

ζ. Μεταπτυχιακές σπουδές και έρευνα

- Είναι αναγκαίο να αναφέρονται οι ερευνητικές προτεραιότητες στο επιστημονικό πεδίο, οι ευκαιρίες για διεπιστημονική έρευνα, η πρόκληση για την παραγωγή νέας γνώσης, οι ενδεχόμενες ερευνητικές συνεργασίες, κ.λπ.
- Θα πρέπει επιπλέον να αναφέρονται τα μεταπτυχιακά και διδακτορικά προγράμματα που προσφέρει η ακαδημαϊκή μονάδα, τα ερευνητικά έργα που εκτελούνται και οι ερευνητικές επιδόσεις των μελών ΔΕΠ.

Σχετικό υλικό τεκμηρίωσης

- Αιτιολογημένη εισηγητική έκθεση της ΜΟΔΙΠ, η οποία θα αναφέρεται στα ανωτέρω σημεία με την απαιτούμενη τεκμηρίωση
- Επικαιροποιημένο Στρατηγικό Σχέδιο του Ιδρύματος που θα περιλαμβάνει τη νέα ακαδημαϊκή του συγκρότηση, λόγω της λειτουργίας νέου/ων Τμημάτων (επικαιροποιημένη SWOT ανάλυση σε επίπεδο Ιδρύματος)
- Μελέτες σκοπιμότητας και βιωσιμότητας για την ίδρυση και λειτουργία νέας ακαδημαϊκής μονάδας και νέου προγράμματος σπουδών
- Επιχειρησιακό σχέδιο τετραετίας

2. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Το Ίδρυμα θα πρέπει να λειτουργεί πιστοποιημένο Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας και να συντάσσει και να εφαρμόζει Πολιτική Ποιότητας, η οποία να απορρέει από τη στρατηγική του. Να εξειδικεύεται στην λειτουργία νέων ακαδημαϊκών μονάδων και νέων προγραμμάτων σπουδών και να συνοδεύεται από ετήσια στοχοθεσία Ποιότητας, τόσο σε επίπεδο Ιδρύματος όσο και σε επίπεδο ακαδημαϊκής μονάδας, για τη συνεχή ανάπτυξη και βελτίωσή τους.

Ειδικότερα

Η πολιτική ποιότητας του Ιδρύματος διατυπώνεται με τη μορφή δήλωσης, η οποία δημοσιοποιείται και εφαρμόζεται με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών. Έχει ως αντικείμενο την επιδίωξη ειδικών ετήσιων στόχων ποιότητας, σχετικών με τη διασφάλιση ποιότητας του νέου προγράμματος σπουδών που προσφέρει η ακαδημαϊκή μονάδα. Για την υλοποίηση της πολιτικής αυτής, το Ίδρυμα, εκτός των άλλων, δεσμεύεται να εφαρμόσει διαδικασίες που θα αποδεικνύουν την επάρκεια και την ποιότητα των πόρων της ακαδημαϊκής μονάδας, την καταλληλότητα της δομής και της οργάνωσης του ΠΠΣ, την καταλληλότητα των προσόντων του διδακτικού προσωπικού καθώς και την ποιότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών της ακαδημαϊκής μονάδας και την στελέχωσή της με κατάλληλο διοικητικό προσωπικό. Το Ίδρυμα δεσμεύεται επιπλέον να διενεργεί ετήσια εσωτερική αξιολόγηση του νέου ΠΠΣ σε συνεργασία της/των ΟΜΕΑ με τη ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος.

Η Πολιτική Ποιότητας της ακαδημαϊκής μονάδας περιλαμβάνει τη δέσμευσή της να εφαρμόσει διαδικασίες ποιότητας που θα αποδεικνύουν: α) την καταλληλότητα της δομής και της οργάνωσης του προγράμματος σπουδών, β) την επιδίωξη μαθησιακών αποτελεσμάτων και προσόντων σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό και το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης, γ) την προώθηση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας του διδακτικού έργου, δ) την καταλληλότητα των προσόντων του διδακτικού προσωπικού, ε) την προώθηση της ποιότητας και ποσότητας του ερευνητικού έργου των μελών της ακαδημαϊκής μονάδας, στ) τους τρόπους σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα, ζ) το επίπεδο ζήτησης των αποκτώμενων προσόντων των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, η) την ποιότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών, όπως οι διοικητικές υπηρεσίες, οι βιβλιοθήκες και οι υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας, θ) τη διενέργεια της ετήσιας ανασκόπησης και εσωτερικής επιθεώρησης του συστήματος διασφάλισης ποιότητας του ΠΠΣ καθώς και τη συνεργασία της ΟΜΕΑ με τη ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος.

Σχετικό υλικό τεκμηρίωσης

- Αναθεωρημένη Πολιτική Ποιότητας του Ιδρύματος
- Πολιτική ποιότητας της ακαδημαϊκής μονάδας
- Στοχοθεσία Ποιότητας του Ιδρύματος και της ακαδημαϊκής μονάδας (εφαρμογή μεθοδολογίας S.M.A.R.T.)

3. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΕΓΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΠΣ

Τα Ιδρύματα θα πρέπει να έχουν σχεδιάσει τα νέα ΠΠΣ μετά από συγκεκριμένη έγγραφη διαδικασία, η οποία θα πρέπει να προβλέπει τους συμμετέχοντες, τις πηγές άντλησης πληροφοριών και τα όργανα έγκρισης του προγράμματος. Στον σχεδιασμό των ΠΠΣ θα πρέπει να έχουν καθοριστεί οι στόχοι, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, τα επιδιωκόμενα επαγγελματικά προσόντα και ο τρόπος επίτευξής τους. Τα στοιχεία αυτά και τα στοιχεία της δομής του ΠΠΣ δημοσιοποιούνται στο πλαίσιο του Οδηγού Σπουδών τους.

Ειδικότερα

Τα Ιδρύματα σχεδιάζουν τα νέα Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών τους, στο πλαίσιο μιας συντεταγμένης διαδικασίας. Στον σχεδιασμό αυτό, προσδιορίζονται η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία, η ταυτότητα και ο προσανατολισμός των προγραμμάτων σπουδών, οι στόχοι, τα γνωστικά αντικείμενα, η δομή και η οργάνωσή τους, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα και τα επιδιωκόμενα επαγγελματικά προσόντα σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό και Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης. Σημαντικό νέο στοιχείο στη δομή των προγραμμάτων είναι η εισαγωγή μαθημάτων για την απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων από τους φοιτητές. Τα παραπάνω στοιχεία θα πρέπει να έχουν ληφθεί υπόψη και να αποτελούν αντικείμενο του σχεδίου του προγράμματος σπουδών, στο οποίο, εκτός των άλλων, θα πρέπει να αναφέρονται: στοιχεία της στρατηγικής του Ιδρύματος, τα δεδομένα της αγοράς εργασίας και οι προοπτικές απασχόλησης των αποφοίτων, την ομαλή μετάβαση των φοιτητών σε όλα τα στάδια σπουδών, τον προβλεπόμενο όγκο σπουδών σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Ακαδημαϊκών Μονάδων, τη δυνατότητα παροχής ευκαιριών εργασιακής εμπειρίας στους φοιτητές, τη σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα, τη διεθνή εμπειρία σε όμοιου γνωστικού αντικείμενου προγράμματα σπουδών, το σχετικό θεσμικό πλαίσιο και την επίσημη διαδικασία έγκρισης του προγράμματος από το Ίδρυμα.

Η διαδικασία έγκρισης ή αναθεώρησης των προγραμμάτων περιλαμβάνει έλεγχο της τήρησης των βασικών απαιτήσεων του προτύπου από τη ΜΟΔΙΠ.

Σχετικό υλικό τεκμηρίωσης

- Απόφαση Συγκλήτου για την ίδρυση του ΠΠΣ
- Δομή του Προγράμματος Σπουδών: μαθήματα, κατηγορίες μαθημάτων (περιλαμβάνονται μαθήματα για την απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων), απονομή ECTS, προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα σύμφωνα με το ΕΠΠ, πρακτική άσκηση, ευκαιρίες κινητικότητας.
- Δεδομένα της αγοράς εργασίας ως προς την απασχόληση των αποφοίτων, διεθνή εμπειρία σε συναφές επιστημονικό πεδίο.
- Οδηγός Προγράμματος Σπουδών
- Περιγράμματα μαθημάτων
- Διδακτικό προσωπικό (ονομαστικός κατάλογος με γνωστικά αντικείμενα, συσχετισμός τους με τα μαθήματα που διδάσκουν, σχέση εργασίας)
- Πρακτικό ΜΟΔΙΠ για την εσωτερική αξιολόγηση του νέου Προγράμματος Σπουδών και τη συμμόρφωσή του με το Πρότυπο

4. ΦΟΙΤΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Η ακαδημαϊκή μονάδα θα πρέπει να έχει διασφαλίσει ότι το ΠΠΣ παρέχει τις αναγκαίες προϋποθέσεις στους φοιτητές, ώστε αυτοί να ενθαρρύνονται να αναλάβουν ενεργό ρόλο στη διαδικασία μάθησης. Οι σχεδιαζόμενες μέθοδοι αξιολόγησης των φοιτητών πρέπει να προσανατολίζονται προς αυτή την κατεύθυνση.

Ειδικότερα

Κατά την εφαρμογή της φοιτητοκεντρικής μάθησης και διδασκαλίας, η ακαδημαϊκή μονάδα

- ✓ *σέβεται τη διαφορετικότητα των φοιτητών και φροντίζει τις ποικίλες ανάγκες τους υιοθετώντας ευέλικτες μαθησιακές κατευθύνσεις*
- ✓ *μελετά και χρησιμοποιεί διαφορετικούς τρόπους διδασκαλίας, ανάλογα με την περίπτωση*
- ✓ *χρησιμοποιεί ποικιλία παιδαγωγικών μεθόδων με ευέλικτο τρόπο*
- ✓ *αξιολογεί τακτικά τους τρόπους παράδοσης και εφαρμογής παιδαγωγικών μεθόδων και επεμβαίνει ρυθμιστικά για τη βελτίωσή τους*
- ✓ *αξιολογεί τακτικά την ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου, όπως τεκμηριώνεται ιδίως από την αξιολόγησή του από τους φοιτητές*
- ✓ *ενισχύει την αίσθηση αυτονομίας του φοιτητή, ενώ, παράλληλα, εξασφαλίζει επαρκή καθοδήγηση και την υποστήριξή του από τον καθηγητή*
- ✓ *προωθεί τον αμοιβαίο σεβασμό στη σχέση φοιτητή – καθηγητή*
- ✓ *εφαρμόζει διαδικασίες για τη διαχείριση των φοιτητικών παραπόνων*

Σχετικό υλικό τεκμηρίωσης

- Έντυπα ερωτηματολόγια για την αξιολόγηση από τους φοιτητές
- Κανονισμός λειτουργίας μηχανισμού διαχείρισης παραπόνων και ενστάσεων φοιτητών
- Κανονισμός λειτουργίας θεσμού ακαδημαϊκού συμβούλου
- Αναφορά στις σχεδιαζόμενες μεθόδους διδασκαλίας και αξιολόγησης των φοιτητών

5. ΕΙΣΑΓΩΓΗ, ΦΟΙΤΗΣΗ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΙΤΛΩΝ ΠΤΥΧΙΟΥ ΚΑΙ ΒΕΒΑΙΩΣΕΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΠΣ

Οι ακαδημαϊκές μονάδες θα πρέπει να έχουν καταρτίσει κανονισμούς για όλα τα θέματα και στάδια σπουδών του Προγράμματος (εισαγωγή / έναρξη εκπαίδευσης, στάδια φοίτησης, αναγνώριση σπουδών και λήψη πτυχίου).

Ειδικότερα

Μέσω των εσωτερικών κανονισμών των ακαδημαϊκών μονάδων, θα πρέπει να ρυθμίζονται όλα τα θέματα από την έναρξη έως το πέρας των σπουδών. Ενδεικτικά:

- ✓ *Οι διαδικασίες εγγραφής των επιτυχόντων και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατά τον νόμο καθώς και η υποστήριξη των πρωτοετών*
- ✓ *Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις, η παρακολούθηση της προόδου των φοιτητών*
- ✓ *Τα θέματα πρακτικής άσκησης, η χορήγηση υποτροφιών*
- ✓ *Οι διαδικασίες και όροι εκπόνησης εργασιών (διπλωματικής ή πτυχιακής)*
- ✓ *Η διαδικασία απονομής και αναγνώρισης των τίτλων, της χρονικής διάρκειας των σπουδών, των προϋποθέσεων για την προαγωγή και διασφάλιση της προόδου των φοιτητών στις σπουδές τους, καθώς και*
- ✓ *Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ενίσχυση της κινητικότητάς τους*

Οι ορθές διαδικασίες αναγνώρισης των σπουδών βασίζονται στις σχετικές ακαδημαϊκές πρακτικές για την αναγνώριση της μεταφοράς πιστωτικών μονάδων μεταξύ διαφορετικών τμημάτων και Ιδρυμάτων της Ευρώπης, κατά τρόπο ανάλογο προς τις αρχές της Σύμβασης Αναγνώρισης Ακαδημαϊκών Προσόντων της Λισσαβόνας. Η αποφοίτηση σηματοδοτεί την ολοκλήρωση της περιόδου των σπουδών. Οι φοιτητές παραλαμβάνουν τα σχετικά έγγραφα, που περιγράφουν την ειδίκευση που απέκτησαν και τα μαθησιακά αποτελέσματα τα οποία πέτυχαν, όπως επίσης και το πλαίσιο γνώσεων, τη βαθμίδα, το περιεχόμενο και το επίπεδο των σπουδών που ακολούθησαν και ολοκλήρωσαν επιτυχώς (παράρτημα διπλώματος).

Όλα τα παραπάνω πρέπει να δημοσιοποιούνται στο πλαίσιο του Οδηγού Σπουδών.

Σχετικό υλικό τεκμηρίωσης

- Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας του νέου Προγράμματος Σπουδών
- Κανονισμός σπουδών, πρακτικής άσκησης, κινητικότητας, εκπόνησης εργασιών
- Έντυπο παράρτημα διπλώματος
- Βεβαίωση του Προέδρου της ακαδημαϊκής μονάδας ότι το παράρτημα διπλώματος απονέμεται ανεξαιρέτως σε όλους τους αποφοίτους μαζί με το πτυχίο ή τη βεβαίωση ολοκλήρωσης των σπουδών

6. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΠΣ

Τα Ίδρύματα οφείλουν να διασφαλίζουν την επάρκεια, το επίπεδο γνώσεων και ικανοτήτων του διδακτικού προσωπικού των ακαδημαϊκών μονάδων, να εφαρμόζουν αξιοκρατικές και διαφανείς διαδικασίες για την πρόσληψη, την επιμόρφωση και την περαιτέρω εξέλιξή του.

Ειδικότερα

Το Ίδρυμα θα πρέπει να μεριμνά για την αριθμητική επάρκεια του διδακτικού προσωπικού της ακαδημαϊκής μονάδας, την προσήκουσα αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, τις κατάλληλες κατηγορίες προσωπικού, τα κατάλληλα γνωστικά αντικείμενα, τον δίκαιο και αντικειμενικό τρόπο επιλογής, τις υψηλές ερευνητικές επιδόσεις, την κατάρτιση-επιμόρφωση, την πολιτική ανάπτυξης προσωπικού/συμμετοχή σε κινητικότητα, συνέδρια, εκπαιδευτικές άδειες κατά το νόμο.

Ειδικότερα, η ακαδημαϊκή μονάδα θα πρέπει: να οργανώνει και να ακολουθεί σαφείς, διαφανείς και αξιοκρατικές διαδικασίες για την επιλογή προσωπικού με τα κατάλληλα προσόντα καθώς και να παρέχει συνθήκες απασχόλησης με σεβασμό στη σημασία της διδασκαλίας και έρευνας, να προσφέρει ευκαιρίες και να προωθεί την επαγγελματική εξέλιξη του διδακτικού προσωπικού, να ενθαρρύνει την ακαδημαϊκή δραστηριότητα, έτσι ώστε να ενισχύεται η σύνδεση εκπαίδευσης – έρευνας, να ενθαρρύνει την καινοτομία στις διδακτικές μεθόδους και τη χρήση νέων τεχνολογιών, να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της ποσότητας και ποιότητας του ερευνητικού έργου των μελών της ακαδημαϊκής μονάδας, να εφαρμόζει τις διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας του διδακτικού προσωπικού και του λοιπού προσωπικού (τήρηση των απαιτήσεων παρούσας, επιδόσεων, αυτοαξιολόγησης, επιμόρφωσης κ.λπ.), να εφαρμόζει πολιτικές προσέλκυσης μελών ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου.

Σχετικό υλικό τεκμηρίωσης

- Διαδικασίες και κριτήρια επιλογής διδακτικού προσωπικού
- Κανονισμοί ή συμβάσεις εργασίας, υποχρεώσεις του διδακτικού προσωπικού
- Πολιτική πρόσληψης, υποστήριξης και ανάπτυξης προσωπικού
- Επιδόσεις του διδακτικού προσωπικού σε επιστημονικό-ερευνητικό και διδακτικό έργο, βάσει και διεθνών αναγνωρισμένων συστημάτων αξιολόγησης επιστημόνων (π.χ. Google Scholar, Scopus, κ.ά.)

7. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΠΣ

Τα Ιδρύματα θα πρέπει να διαθέτουν επαρκή χρηματοδότηση για την κάλυψη των αναγκών για τη λειτουργία της ακαδημαϊκής μονάδας και του νέου προγράμματος σπουδών καθώς και τα μέσα για την κάλυψη των αναγκών της διδασκαλίας και της μάθησης. Αφενός μεν θα πρέπει να διαθέτουν επαρκείς υποδομές και υπηρεσίες για τη μάθηση και την υποστήριξη των φοιτητών, αφετέρου δε να διευκολύνουν την άμεση πρόσβαση σ' αυτές με τη θέσπιση σχετικών εσωτερικών κανόνων (π.χ. αίθουσες, εργαστήρια, βιβλιοθήκες, δίκτυα, σίτιση, στέγαση, υπηρεσίες σταδιοδρομίας, κοινωνικής πολιτικής, κ.λπ.).

Ειδικότερα

Τα Ιδρύματα και οι ακαδημαϊκές τους μονάδες πρέπει να διαθέτουν επαρκείς πόρους και μέσα, σε προγραμματισμένη και μακροχρόνια βάση, προκειμένου να υποστηριχθεί η μάθηση και η εν γένει ακαδημαϊκή δραστηριότητα, ώστε να προσφέρουν στους φοιτητές το βέλτιστο δυνατό επίπεδο σπουδών. Τα ποικίλα αυτά μέσα μπορεί να είναι οι υποδομές όπως, λ.χ., οι απαραίτητες γενικές και ειδικότερες βιβλιοθήκες και δυνατότητες πρόσβασης σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, αίθουσες μελέτης, εκπαιδευτικός και επιστημονικός εξοπλισμός, υπηρεσίες πληροφορικής και επικοινωνιών, υποστηρικτικές ή συμβουλευτικές υπηρεσίες. Για τη διάθεση και κατανομή των πόρων λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες του συνόλου των φοιτητών (π.χ. πλήρους ή μερικής απασχόλησης, εργαζόμενοι φοιτητές, φοιτητές με αναπηρίες), οι ανάγκες της φοιτητο-κεντρικής μάθησης καθώς και η υιοθέτηση ευέλικτων τρόπων μάθησης και διδασκαλίας. Οι υποστηρικτικές δραστηριότητες και οι χώροι μπορούν να οργανωθούν με διάφορους τρόπους, ανάλογα με το εσωτερικό θεσμικό πλαίσιο και οι φοιτητές θα πρέπει να είναι ενήμεροι για τις υπηρεσίες που τους παρέχονται. Ο ρόλος του υποστηρικτικού και διοικητικού προσωπικού είναι σημαντικότερος σε ό,τι αφορά τις υπηρεσίες στήριξης και, κατά συνέπεια, το προσωπικό αυτό πρέπει να είναι εξειδικευμένο και να του παρέχονται δυνατότητες ανάπτυξης των ικανοτήτων του.

Σχετικό υλικό τεκμηρίωσης

- Αναλυτική περιγραφή των υποδομών και υπηρεσιών που διαθέτει το Ίδρυμα στην ακαδημαϊκή μονάδα για την υποστήριξη της μάθησης και της ακαδημαϊκής δραστηριότητας (ανθρώπινο δυναμικό, υποδομές, υπηρεσίες κ.λπ.) και αντίστοιχη συγκεκριμένη δέσμευση του Ιδρύματος για την οικονομική κάλυψη των υποδομών-υπηρεσιών αυτών από κρατικούς ή άλλους πόρους
- Διοικητικό προσωπικό υποστήριξης του νέου Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (θέσεις εργασίας, προσόντα, αρμοδιότητες)
- Ενημερωτικό υλικό προς τους φοιτητές για τις υπηρεσίες που τους παρέχονται

8. ΣΥΛΛΟΓΗ, ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΠΣ

Τα Ιδρύματα και οι ακαδημαϊκές τους μονάδες έχουν την πλήρη ευθύνη για τη συλλογή, ανάλυση και χρήση πληροφοριών, με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση των ΠΠΣ καθώς και των συναφών δραστηριοτήτων, με τρόπο ενιαίο, λειτουργικό και άμεσα προσβάσιμο.

Ειδικότερα

Οι διαδικασίες συλλογής και ανάλυσης πληροφοριών για τη λειτουργία των Ιδρυμάτων, ακαδημαϊκών μονάδων και προγραμμάτων σπουδών τροφοδοτούν με στοιχεία το εσωτερικό σύστημα διασφάλισης ποιότητας. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν: οι βασικοί δείκτες για το προφίλ του φοιτητικού πληθυσμού, την πορεία φοίτησης και τις επιδόσεις, τις επιτυχίες και τα ποσοστά εγκατάλειψης σπουδών, η ικανοποίηση των φοιτητών για το πρόγραμμα σπουδών που παρακολουθούν, η διαθεσιμότητα μαθησιακών πόρων και φοιτητικής στήριξης. Η συμπλήρωση των πεδίων του ΟΠΕΣΠ θα πρέπει να είναι ορθή και πλήρης με την εξαίρεση των πεδίων που αφορούν απόφοιτους στα οποία συμπληρώνεται μηδενική τιμή.

Σχετικό υλικό τεκμηρίωσης

- Αναφορά του ΟΠΕΣΠ σε επίπεδο Ιδρύματος, Τμήματος και νέου Προγράμματος Σπουδών
- Λειτουργία πληροφοριακού συστήματος για τη συλλογή διοικητικών δεδομένων εφαρμογής του προγράμματος σπουδών (φοιτητολόγιο)
- Λοιπά εργαλεία και διαδικασίες που έχουν σχεδιαστεί για τη συλλογή των δεδομένων της ακαδημαϊκής και διοικητικής λειτουργίας της ακαδημαϊκής μονάδας και του προγράμματος σπουδών

9. ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΑ ΠΠΣ

Τα Ιδρύματα και οι ακαδημαϊκές μονάδες είναι υποχρεωμένες να δημοσιοποιούν τις εκπαιδευτικές και ακαδημαϊκές τους δραστηριότητες με άμεσο και προσβάσιμο τρόπο. Οι σχετικές πληροφορίες θα πρέπει να είναι επικαιροποιημένες και διατυπωμένες με αντικειμενικότητα και σαφήνεια.

Ειδικότερα

Οι πληροφορίες για τις δραστηριότητες των ΑΕΙ είναι χρήσιμες για τους υποψηφίους, αλλά και τους σημερινούς φοιτητές, όπως επίσης και για τους αποφοίτους, άλλους ενδιαφερόμενους φορείς και το κοινό. Συνεπώς, τα Ιδρύματα και οι ακαδημαϊκές τους μονάδες παρέχουν πληροφόρηση για τις δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένων των νέων Προγραμμάτων Σπουδών που προσφέρουν, τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, τους τίτλους που απονέμουν, τις εφαρμοζόμενες διδακτικές και μαθησιακές διαδικασίες, όπως και εκείνες που αφορούν στην αξιολόγηση, τα ποσοστά επιτυχίας στις εξετάσεις και τις μαθησιακές ευκαιρίες που προσφέρουν. Πληροφόρηση παρέχεται, κατά το δυνατόν, και για τις προοπτικές επαγγελματικής απασχόλησης των αποφοίτων τους.

Σχετικό υλικό τεκμηρίωσης

- Εξειδικευμένος χώρος στην ιστοσελίδα του Τμήματος για την προβολή του νέου Προγράμματος Σπουδών
- Δίγλωσση έκδοση του ιστοχώρου της ακαδημαϊκής μονάδας με πληρότητα, σαφήνεια και αντικειμενικότητα των πληροφοριών
- Διαδικασία συντήρησης και ανανέωσης/ενημέρωσης της ιστοσελίδας

10. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΠΣ

Τα Ιδρύματα και οι ακαδημαϊκές μονάδες θα πρέπει να διαθέτουν εσωτερικό σύστημα διασφάλισης ποιότητας, στο πλαίσιο του οποίου θα πραγματοποιούν έλεγχο και ετήσια εσωτερική αξιολόγηση των νέων προγραμμάτων σπουδών τους, έτσι ώστε, μέσω της παρακολούθησης και των ενδεχόμενων διορθώσεων, να επιτυγχάνονται οι στόχοι που έχουν ορισθεί, με τελικό αποτέλεσμα τη συνεχή βελτίωσή τους. Στο πλαίσιο των ανωτέρω δράσεων είναι αναγκαία η ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων μερών.

Ειδικότερα

Η τακτική παρακολούθηση, ο έλεγχος και η αναθεώρηση των νέων Προγραμμάτων Σπουδών στοχεύουν στη διατήρηση του επιπέδου των εκπαιδευτικών παροχών και στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος για τους φοιτητές. Στα ανωτέρω συμπεριλαμβάνεται η αξιολόγηση: του περιεχομένου του προγράμματος σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο οικείο γνωστικό αντικείμενο ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του προγράμματος, των μεταβαλλόμενων αναγκών της κοινωνίας, του όγκου εργασίας, της πορείας των σπουδών, της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών αξιολόγησης των φοιτητών, των φοιτητικών προσδοκιών και αναγκών καθώς και της ικανοποίησής τους από το πρόγραμμα σπουδών τους, του μαθησιακού περιβάλλοντος, των υποστηρικτικών παροχών και της καταλληλότητάς τους για το αναφερόμενο πρόγραμμα. Τα προγράμματα σπουδών εξετάζονται και αναθεωρούνται τακτικά με τη συμμετοχή των φοιτητών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Γίνεται ανάλυση των πληροφοριών που συλλέγονται και ακολουθεί η προσαρμογή του προγράμματος σύμφωνα με τα νέα στοιχεία.

Σχετικό υλικό τεκμηρίωσης

- Διαδικασία για την επανεκτίμηση, την αναπροσαρμογή και την επικαιροποίηση της ύλης των μαθημάτων
- Διαδικασία για την άρση των αρνητικών σημείων και τη βελτίωση του γνωστικού αντικείμενου και της μαθησιακής διαδικασίας
- Μηχανισμοί ανατροφοδότησης της στρατηγικής και της στοχοθεσίας ποιότητας του νέου ΠΠΣ και σχετικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων (φοιτητές, εξωτερικοί φορείς)
- Αποτελέσματα της ετήσιας εσωτερικής αξιολόγησης του προγράμματος σπουδών από τη ΜΟΔΙΠ και το σχετικό πρακτικό

11. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΠΣ

Τα νέα Προγράμματα Προπτυχιακών σπουδών πρέπει να υποβάλλονται σε περιοδική εξωτερική αξιολόγηση από επιτροπές εμπειρογνομόνων που ορίζονται από την ΕΘΑΑΕ, με σκοπό την πιστοποίησή τους. Τα αποτελέσματα της εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης αξιοποιούνται για τη συνεχή βελτίωση των Ιδρυμάτων, ακαδημαϊκών μονάδων και προγραμμάτων σπουδών. Η διάρκεια της πιστοποίησης καθορίζεται από την ΕΘΑΑΕ.

Ειδικότερα

Η περιοδική πιστοποίηση των ΠΠΣ οργανώνεται από την ΕΘΑΑΕ και πραγματοποιείται με διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης από επιτροπές ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων. Η πιστοποίηση του προγράμματος σπουδών, βάσει των εκθέσεων των επιτροπών, παρέχεται από την ΕΘΑΑΕ για συγκεκριμένη διάρκεια, μετά τη λήξη της οποίας πραγματοποιείται επαναπιστοποίησή του. Η πιστοποίηση ποιότητας των ΠΠΣ λειτουργεί ως μέσο εξακρίβωσης της συμμόρφωσης του προγράμματος σπουδών με τις απαιτήσεις του προτύπου και ως καταλύτης για τη βελτίωσή του, ενώ μπορεί, επιπλέον, να προσφέρει νέες προοπτικές στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των απονεμόμενων τίτλων. Οι ακαδημαϊκές μονάδες και τα Ιδρύματα οφείλουν να λαμβάνουν σταθερά υπόψη τα συμπεράσματα και τις συστάσεις της επιτροπής εμπειρογνομόνων για τη συνεχή βελτίωση του προγράμματος.

Σχετικό υλικό τεκμηρίωσης

- Έκθεση προόδου για τα αποτελέσματα από την αξιοποίηση των συστάσεων της εξωτερικής αξιολόγησης του Ιδρύματος και της έκθεσης πιστοποίησης του ΕΣΔΠ

12. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΠΠΣ ΣΤΑ ΝΕΑ.

Τα Ιδρύματα και οι ακαδημαϊκές μονάδες εφαρμόζουν διαδικασίες μετάβασης από προηγούμενα υφιστάμενα ΠΠΣ στα νέα, με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωσή τους στις απαιτήσεις του προτύπου.

Εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που το Τμήμα υλοποιεί, πέραν του νέου ΠΠΣ, και προϋπάρχοντα ΠΠΣ από Τμήματα πρώην ΤΕΙ ή από Τμήματα που συγχωνεύθηκαν/μετονομάστηκαν/καταργήθηκαν.

Ειδικότερα

Τα Ιδρύματα πρέπει να εφαρμόζουν διαδικασίες μετάβασης από προηγούμενα υφιστάμενα ΠΠΣ στα νέα, με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωσή τους στις απαιτήσεις του προτύπου. Ειδικότερα, το ίδρυμα και η ακαδημαϊκή μονάδα διαθέτουν α) τους αναγκαίους μαθησιακούς πόρους, β) κατάλληλο διδακτικό προσωπικό, γ) δομημένο πρόγραμμα σπουδών (μαθήματα, ECTS, μαθησιακά αποτελέσματα), δ) κανονισμό σπουδών, απονομή πτυχίου και παραρτήματος διπλώματος και ε) σύστημα συλλογής και χρήσης των δεδομένων, με ιδιαίτερη αναφορά στα δεδομένα των αποφοίτων του προϋπάρχοντος ΠΠΣ. Στο πλαίσιο αυτό τα Ιδρύματα και οι ακαδημαϊκές μονάδες συντάσσουν προγραμματισμό για την προβλεπόμενη περίοδο μετάβασης του υφιστάμενου ΠΠΣ έως την περάτωσή του, το κόστος που προκαλείται στο Ίδρυμα από τη λειτουργία του καθώς και ενδεχόμενα μέτρα και προτάσεις για την ομαλή διεξαγωγή και περάτωσή του. Στον προγραμματισμό αυτό περιλαμβάνονται στοιχεία για τη μετάβαση και την εν συνεχεία πορεία των φοιτητών στο αντίστοιχο νέο ΠΠΣ της ακαδημαϊκής μονάδας, καθώς και τη συγκεκριμένη πρόβλεψη αποφοίτησης για τους εγγεγραμμένους με το παλαιότερο καθεστώς φοιτητές.

Σχετικό υλικό τεκμηρίωσης

- Ο προγραμματισμός του Ιδρύματος για την προβλεπόμενη περίοδο μετάβασης, το κόστος λειτουργίας και τα συγκεκριμένα μέτρα ή προτάσεις για την ομαλή διεξαγωγή και περάτωση του προγράμματος
- Ο κανονισμός σπουδών, υπόδειγμα πτυχίου και παραρτήματος διπλώματος
- Ονομαστικός κατάλογος με τους διδάσκοντες, την ιδιότητα, το γνωστικό αντικείμενο και το μάθημα που διδάσκουν/εξετάζουν
- Έκθεση της ΜΟΔΙΠ για την πορεία της μετάβασης και τον βαθμό ολοκλήρωσης του Προγράμματος. Στην περίπτωση ΠΠΣ πρώην ΤΕΙ, η έκθεση πρέπει να περιλαμβάνει ειδική αναφορά στον τρόπο υλοποίησης της πρακτικής άσκησης